

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ)
eep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535, 2103688963

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 78, Μάρτιος 2012

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Επανερχεται η κρίση στην ευρωζώνη;» 3

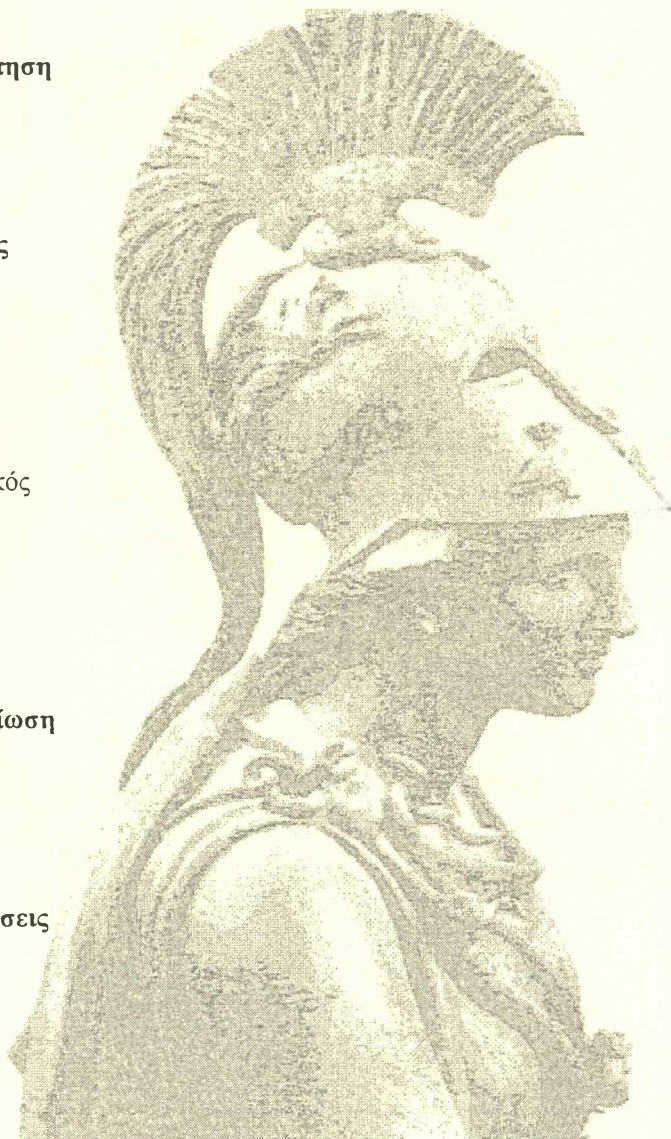
Επισκόπηση 4

Φάκελος 7

Τύπος 19
-Ελληνικός
- Ξένος

Τεκμηρίωση 20

Εκδηλώσεις 29

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
(ΕΕΕΠ)
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας, ωστόσο, ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Έχει ως αποστολή τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο, τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα
Εκδότης (& Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου): Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης,
Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (& υπεύθυνη σύνταξης), Δρ. Μαρίνα Πετρέλλη
Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν η Νίκη Κούκα και η Μαρία Παπαδοπούλου
Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535 & 2103688963, newsletter-eeep@pspa.uoa.gr

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ

«Επανέρχεται η κρίση στην ευρωζώνη;»

Πέρασε λοιπόν η κρίση στην ευρωζώνη; Αρκετοί στην ΕΕ υποστηρίζουν ότι η δεινή κρίση χρέους και αξιοπιστίας που βίωσε η ευρωζώνη τα τελευταία χρόνια (με αφετηρία το ελληνικό πρόβλημα) έχει φθάσει λίγο - πολύ στο τέλος της. Η σχετική ηρεμία στις χρηματοπιστωτικές αγορές τις τελευταίες εβδομάδες, η μείωση των spreads και των επιτοκίων δανεισμού, η διαφαινόμενη εξομάλυνση της κατάστασης και η άρση της αβεβαιότητας για ορισμένες ευπαθείς χώρες-μέλη και κυρίως για την Ιταλία (μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Μ. Μόντι) συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι η κρίση έχει τεθεί υπό έλεγχο. Ορισμένες χώρες και κυρίως η Γερμανία θεωρούν ότι η πολιτική πειθαρχίας και αυστηρής λιτότητας που εφαρμόστηκε οδήγησε σ' αυτό το θετικό αποτέλεσμα και ως εκ τούτου η πολιτική αυτή πρέπει να συνεχισθεί. Μια άλλη άποψη όμως λέει ότι υπάρχει όντως κάποια ανάπαυλα στην κρίση, αυτή όμως δεν συνιστά έξοδο από την κρίση και δεν έχει μεγάλη σχέση με την πολιτική πειθαρχίας (όσο αναγκαία και αν ήταν αυτή) αλλά κυρίως με τον ρόλο που διαδραμάτισε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) μετά την ανάληψη της ηγεσίας της από τον Μάριο Ντράγκι. Ειδικότερα, η απόφαση της ΕΚΤ να παράσχει σχεδόν απεριόριστη ρευστότητα στο ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα (μέσω ειδικού προγράμματος - LTRO) υπήρξε ο καταλυτικός παράγοντας που οδήγησε στη σχετική νηνεμία τις αγορές.

Ωστόσο οι δομικού χαρακτήρα λόγοι για την κρίση παραμένουν και συνεπώς η κρίση μπορεί να προσλάβει ξανά την αιχμηρή της έκφραση ανά πάσα στιγμή (ήδη εκδηλώνονται ανησυχίες για την Ισπανία). Επισημαίνεται συναφώς ότι η ευρωζώνη έχει αναπτύξει ορισμένα μέσα και μηχανισμούς (οικονομική διακυβέρνηση) για την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων (το πακέτο κανονισμών και μέτρων γνωστό ως six pack, τα ταμεία χρηματοδοτικής στήριξης EFSF/ESM) και νέα συνθήκη για την εμπέδωση της δημοσιονομικής πειθαρχίας, όπως τη νέα διακυβερνητική συνθήκη για το δημοσιονομικό σύμφωνο κ.ά., αλλά όλα αυτά τα μέτρα είναι ατελή και ανεπαρκή. Η νέα συνθήκη π.χ. για το δημοσιονομικό σύμφωνο φαίνεται τώρα ότι θα αντιμετωπίσει οξύτατα προβλήματα στη διαδικασία επικύρωσης που ίσως οδηγήσουν στην εγκατάλειψή της. Η Ιρλανδία παραπέμπει την επικύρωση της συνθήκης για δημοψήφισμα και είναι γνωστή η αρνητική κατάληξη παρεμφερών δημοψηφισμάτων στη χώρα αυτή. Προβλήματα επικύρωσης ανακύπτουν όμως και σε άλλες χώρες-μέλη, όπως την Ολλανδία, αλλά ακόμη και στη Γερμανία, όπου απαιτείται η στήριξη της αντιπολίτευσης για να περάσει από το Κοινοβούλιο (Bundestag). Αρκετοί εκτιμούν ότι απόρριψη της συνθήκης (τυπικά μπορεί να τεθεί σε ισχύ εάν επικυρωθεί από δώδεκα χώρες-μέλη) θα προκαλέσει αναταραχή και αβεβαιότητα, στοιχεία που θα οξύνουν την κρίση. Από την άλλη μεριά, ο Μόνιμος Μηχανισμός Στήριξης (ESM) που έχει αποφασισθεί και θα αρχίσει να λειτουργεί από την 1η Ιουλίου διαθέτει ανεπαρκείς πόρους (500 δισ. ευρώ) για την αποτελεσματική στήριξη και τη διαχείριση μιας ενδεχόμενης όξυνσης της κρίσης σε χώρες όπως η Ιταλία ή Ισπανία. Και παρά τις πιέσεις για την ενίσχυση των πόρων, η Γερμανία αρνείται κάτι τέτοιο, αν και τελικά φαίνεται ότι θα υποχωρήσει και θα δεχθεί την ενίσχυση έστω σε προσωρινή βάση.

Πέρα απ' αυτά τα επιμέρους, υπάρχει και η μεγάλη εικόνα του συστήματος της ευρωζώνης. Και αυτή παραμένει πέρα για πέρα ελλειμματική. Με άλλα λόγια, παρά την

οποιαδήποτε πρόοδο, η ευρωζώνη παραμένει κατά βάση μια νομισματική ένωση. Η οικονομική διακυβέρνηση που έχει μέχρι στιγμής σχεδιασθεί δεν οδηγεί στην οικονομική, δημοσιονομική και τελικά πολιτική ένωση, ως τα απαραίτητα στοιχεία για την οριστική θωράκιση του συστήματος της ΟΝΕ. Αλλά είναι ενδιαφέρον ότι ακόμη και οι Γερμανοί έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν τα ελλείμματα αυτά και το γεγονός ότι η ευρωζώνη και η ΕΕ γενικά δεν μπορούν να βγουν οριστικά από την κρίση απλά και μόνο μέσα από την πολιτική πειθαρχίας και λιτότητας. Είναι εξόχως χαρακτηριστικό ότι η Γερμανία επαναφέρει κάπως δειλά την ιδέα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ως του πλαισίου για την ουσιαστική εμβάθυνση της ενοποίησης με την οικοδόμηση της οικονομικής και πολιτικής ένωσης σε περισσότερο δημοκρατικές βάσεις. Το ζήτημα της δημοκρατικής νομιμοποίησης προσλαμβάνει ολοένα και οξύτερο χαρακτήρα στην ΕΕ.

Η κρίση επομένως στην ευρωζώνη μπορεί να έχει υποχωρήσει σε οξύτητα και ένταση αλλά τα διαρθρωτικά ελλείμματα ανισορροπίας του συστήματος παραμένουν και ανά πάσα στιγμή μπορούν να οδηγήσουν σε νέα όξυνση. Ωστόσο, ανεξάρτητα από την ευρωζώνη, η ένταση της κρίσης στην Ελλάδα δεν έχει περάσει. Μπορεί να έχουν δημιουργηθεί ορισμένες ευνοϊκές προϋποθέσεις (με τις πρόσφατες αποφάσεις, απομείωση του χρέους κ.λπ.) αλλά μόνο με την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων μπορεί να διασφαλισθεί ότι η χώρα θα βγει κάποια στιγμή από την κρίση. Και οι μεταρρυθμίσεις απαιτούν χρόνο και κυρίως χαλύβδινη πολιτική αποφασιστικότητα. Οι επερχόμενες εκλογές θα προσδιορίσουν την αποφασιστικότητα και την έντασή της...

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

«Δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020: πρώτη συζήτηση για το διαπραγματευτικό πλαίσιο», 26/03/2012¹

Οι συζητήσεις σχετικά με το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο) για την περίοδο 2014-2020 εισήλθαν σε νέα φάση: κατά τη συνόδου του στις 26 Μαρτίου 2012, το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων συζήτησε για πρώτη φορά το διαπραγματευτικό πλαίσιο το οποίο περιλαμβάνει τα σημαντικότερα

θέματα και τις κυριότερες εναλλακτικές δυνατότητες.

Το διαπραγματευτικό πλαίσιο καλύπτει τέσσερις κατηγορίες δαπανών (γνωστών ως «τομείς»): τον τομέα 1 «Ευφυής και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (εκτός από την πολιτική συνοχής και τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»), τον τομέα 3 «Ασφάλεια και Ιθαγένεια», τον τομέα 4 «Η Ευρώπη στον κόσμο» (εξωτερική δράση της ΕΕ) και τον τομέα 5 «Διοίκηση».

«Το έργο μας είναι απλό, αλλά συγχρόνως και δύσκολο: πρέπει να ψηφίσουμε έναν προϋπολογισμό που θα δημιουργήσει ανάπτυξη και θέσεις εργασίας σε όλη την Ευρώπη και συγχρόνως θα διασφαλίσει την απολύτως απαραίτητη δημοσιονομική πειθαρχία»

¹ <http://www.consilium.europa.eu/homepage/highlights/financial-framework-2014-2020-first-discussion-on-the-negotiating-box?lang=en>

δήλωσε ο Nicolai Wammen, δανός υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και πρόεδρος της συνόδου. «Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο ενδέχεται να είναι η σημαντικότερη απόφαση που θα λάβουμε φέτος» είπε.

Κατά τη συζήτηση, πολλές αντιπροσωπείες υπογράμμισαν ότι το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και οι τομείς που το απαρτίζουν πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις εθνικές προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά πολλά κράτη μέλη τόνισαν ταυτόχρονα ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί κατάλληλη χρηματοδότηση των υφισταμένων πολιτικών της Ε.Ε. που τονώνουν την ανάπτυξη και ενισχύουν τη συνοχή. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ευρέως προγράμματα για ανάπτυξη και απασχόληση (τομέας 1) και μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών θεωρούν ότι η εσωτερική ασφάλεια και η μετανάστευση αποτελούν τις προτεραιότητες του τομέα 3.

Πολλές αντιπροσωπείες αναγνωρίζουν την προστιθέμενη αξία των εξωτερικών πολιτικών της Ε.Ε. (τομέας 4) και ζητούν μείωση των διοικητικών δαπανών (τομέας 5).

Το διαπραγματευτικό πλαίσιο θα αναπροσαρμόζεται συνεχώς. Θα χρησιμεύσει ως βάση για την τελική πολιτική συμφωνία όσον αφορά το δημοσιονομικό πλαίσιο, την οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένεται να λάβει έως το τέλος του έτους.

Περαιτέρω εργασίες
Απρίλιος 2012: Τα κράτη μέλη θα πραγματοποιήσουν συζήτηση προσανατολισμού κατά τις συνόδους του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων όσον αφορά το διαπραγματευτικό πλαίσιο για την πολιτική συνοχής, τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» και τον τίτλο

2 («βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι και ίδιοι πόροι»).

Από τον Μάιο του 2012 και εξής: Τακτικές συζητήσεις για το διαπραγματευτικό πλαίσιο όσον αφορά όλες τις πτυχές του δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου και σε επίπεδο υπουργών. Ιούνιος 2012: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα συζητήσει το διαπραγματευτικό πλαίσιο κατά τη σύνοδο που έχει προγραμματισθεί για τις 28 και 29 Ιουνίου

«Πρέπει να επενδύσουμε σε μια Ευρωπαϊκή ταυτότητα»²

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσπαθεί να καλλιεργήσει μια «ευρωπαϊκή ταυτότητα», με ανώτατους αξιωματούχους του να δηλώνουν ότι είναι ο μόνος τρόπος για να διασφαλιστεί μια αέναη ένωση μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με τον Klaus Welle, Γενικό Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα εθνικά συστήματα έχουν επενδύσει πολύ στην οικοδόμηση της δικής τους ταυτότητας. «Αν θέλουμε να χτίσουμε μια μακροχρόνια ένωση με γνώμονα την αλληλεγγύη πρέπει να επενδύσουμε στην ευρωπαϊκή ταυτότητα. Πρέπει να κατανοήσουμε την ιστορία ως ιστορία της Ευρώπης και όχι μόνο ως σύνθεση των εθνικών ιστοριών».

Αναφερόμενος στην πατρίδα του, ο Klaus Welle επεσήμανε ότι στη Γερμανία οι άνθρωποι μιλούν για τη χώρα σαν να υπήρχε πάντα. Επισημαίνεται ενδεικτικά ότι το σύγχρονο γερμανικό κράτος δημιουργήθηκε το 1871 και ότι πριν από

² Μετάφραση από την ομάδα του δελτίου του σχολίου του H. Mahony "We need to invest in a European identity", 30/3/2012 στο <http://euractiv.gr/oikonomia/enisxysi-toy-tameioy-diasosis-me-blemma-stin-ispania>

αυτό υπήρχε η Γερμανική Συνομοσπονδία, η οποία περιελάμβανε την Πρωσία και την Αυστρία. Μέχρι τη Ναπολεόντεια εποχή υπήρχαν περίπου 300 γερμανόφωνα κρατίδια υπό της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. «Για να παγιωθεί η ταυτότητα, έχουμε δημιουργήσει εθνικά μουσεία και εθνικά προγράμματα σπουδών ενώ έχουμε ανακατασκευάσει την εθνική μας ιστορία».

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιδιώκει τώρα να προβεί σε παρόμοιο εγχείρημα. Το Parliamentarium, ένα εκθεσιακό κέντρο που άνοιξε πρόσφατα τις πύλες του, αποτελεί μία προσπάθεια οικοδόμησης μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας. Υπάρχουν και άλλες προσπάθειες στα σπάργανα όπως είναι το «Σπίτι της Ιστορίας», το πνευματικό τέκνο του πρώην Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Hans Gert Roettering, το οποίο αναμένεται να ανοίξει τις πύλες του το 2014. Επιπλέον, το ΕΚ σκέφτεται και την αξιοποίηση της οικείας στην οποία έζησε ο Jean Monnet την οποία έχει στην κατοχή του.

Το ζήτημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας είναι ένα ευαίσθητο θέμα. Οι ευρωβουλευτές αναφέρονται συχνά στην ανάγκη ενσωμάτωσης της ευρωπαϊκής ιστορίας στα εθνικά προγράμματα σπουδών. Αλλά η πρόταση για παρέμβαση από τις Βρυξέλλες αποδοκιμάζεται καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που έχει το αποκλειστικό

δικαίωμα να προτείνει νόμους, δεν έχει πραγματική εξουσία σε θέματα εκπαίδευσης, τα οποία παραμένουν στα χέρια των κρατών μελών. Μεγάλο μέρος της συζήτησης για την ταυτότητα, η οποία περιλαμβάνει επίσης τις ευρωπαϊκές αξίες και τον πολιτισμό, συνδέεται με τη συζήτηση για το πόσο απομακρυσμένοι από τις «Βρυξέλλες» αισθάνονται οι περισσότεροι Ευρωπαίοι. Αν και πολλοί από τους νόμους που διέπουν τη ζωή των ευρωπαίων πολιτών προέρχονται από τις Βρυξέλλες, οι περισσότεροι άνθρωποι αδυνατούν ακόμη και να απαριθμήσουν τους ευρωβουλευτές της χώρας τους ή να εξηγήσουν ποιο είναι το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι εγχώριοι πολιτικοί επιτείνουν αυτήν την κατάσταση καθώς επιρρίπτουν ευθύνες στις Βρυξέλλες για μια σειρά από εγχώρια προβλήματα.

Ο Klaus Welle συντάσσει μια μελέτη για το πώς θα πρέπει να είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2025. Αυτή η μελέτη εκπονείται γιατί, ενώ το Κοινοβούλιο διαθέτει πλέον πραγματικές εξουσίες στην νομοθετική διαδικασία της Ε.Ε., ολοένα και μικρότερος αριθμός ψηφοφόρων προσέρχεται στις ευρωπαϊκές εκλογές. Στις τελευταίες Ευρωπαϊκές εκλογές (2009) μόνο το 43% των πολιτών της Ε.Ε. συμμετείχε στη ψηφοφορία, με το ποσοστό αυτό, σε ορισμένες χώρες, να μειώνεται κάτω από το 20%.

ΦΑΚΕΛΟΣ

- A. Η Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση.**
B. Συμφωνία της Ευρωζώνης για την ενίσχυση του τείχους προστασίας.

A. «Η Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση»³.

Η Συνθήκη που υπεγράφη στις 2 Μαρτίου 2012 από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. (εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Τσεχική Δημοκρατία) εμφανίζεται να είναι «μεγάλη» ως προς τις προθέσεις αλλά «μικρή» επί της ουσίας. Η μόνη πραγματικά ουσιαστική δεσμευτική διάταξη της νέας Συνθήκης είναι ότι τα κράτη μέλη δεσμεύονται να υιοθετήσουν κανόνες σε εθνικό επίπεδο που θα περιορίζουν το διαρθρωτικό έλλειμμα στο 0,5% του ΑΕΠ. Αυτό θα πρέπει να γίνεται «κατά προτίμηση σε συνταγματικό επίπεδο». Το Δικαστήριο της Ε.Ε. θα μπορεί να αποφασίζει για τους εθνικούς κανόνες με το μέγιστο πρόστιμο (με ανώτερο όριο το 0,1% του ΑΕΠ) να αποτελεί έναν ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα. Η προσθήκη στη Συνθήκη για την ίδρυση του μόνιμου ταμείου διάσωσης (του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας), σύμφωνα με την οποία μόνο οι χώρες που ακολουθούν το δημοσιονομικό σύμφωνο θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τον ΕΜΣ, αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα επιβολής.

Η Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση αφορά μόνο το πλαίσιο της δημοσιονομικής πολιτικής (όπως είναι, για παράδειγμα, οι κανόνες θεσμοθέτησης «φρένων» απέναντι στο εθνικό χρέος) και όχι την εφαρμογή της. Ως εκ τούτου δε δίνει νέες εξουσίες στο Δικαστήριο της Ε.Ε. (ούτε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή) να παρεμβαίνει στην πραγματική συμπεριφορά των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών. Ακόμη και αν αυτή η Συνθήκη είχε ήδη τεθεί σε ισχύ, δε θα είχαν αποκτήσει οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί τις εξουσίες που θα υποχρέωναν την Ισπανία να μειώσει το έλλειμά της τόσο γρήγορα όσο οι αυστηροί κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Καμία από τις διατάξεις για το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής σε αυτή τη νέα διακυβερνητική Συνθήκη δεν είναι δεσμευτική αλλά επαναλαμβάνουν παλιές δηλώσεις καλών προθέσεων για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι διατάξεις για τη διακυβέρνηση καθορίζουν την πραγματοποίηση συνεδριάσεων των αρχηγών κρατών της ευρωζώνης τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Αλλά δεδομένου ότι αυτές οι συναντήσεις θα παραμείνουν ανεπίσημες, δεν υπήρχε η ανάγκη εκπόνησης μιας διεθνούς Συνθήκης. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω Συνθήκη δε συνεπάγεται υποχρεώσεις για τις εκτός ευρωζώνης χώρες. Η υπογραφή της Συνθήκης από τις οκτώ εκτός ευρωζώνης χώρες αποτελεί μια απλή πολιτική δήλωση, η οποία τους δίνει το δικαίωμα για μια κάποια «θέση γύρω από το τραπέζι», υπό την έννοια ότι μπορούν να συμμετέχουν στο μεγαλύτερο μέρος των συνόδων κορυφής της ευρωζώνης.

³ Ελεύθερη μετάφραση από την ομάδα του δελτίου του Σχολίου του D. Gros, "The Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union", CEPS Commentary, 8/3/2012 στο www.ceps.eu

Από καθαρά νομική άποψη, η Συνθήκη περιλαμβάνει μια αντίφαση καθώς δηλώνει ότι οι υπογράφουσες χώρες συμφωνούν να αναλάβουν δεσμευτικούς περιορισμούς στο Σύνταγμα τους, μέσω μιας διεθνούς Συνθήκης. Ωστόσο, στις περισσότερες χώρες το (εθνικό) Σύνταγμα αποτελεί υψηλότερη έννομη τάξη από μια διεθνή συνθήκη, γεγονός που σημαίνει ότι ακόμη και οι διατάξεις σχετικά με το «δημοσιονομικό σύμφωνο» αποτελούν στην ουσία μια πολιτική δήλωση (εκτός αν αυτή η Συνθήκη επικυρωθεί με συνταγματική πλειοψηφία, όπως θα γίνει στην περίπτωση της Γερμανίας).

Βασική αξία αυτής της πολιτικής δήλωσης είναι ότι παρέχει πολιτική κάλυψη στις προσπάθειες της γερμανικής κυβέρνησης να κερδίσει την αποδοχή ενός σκεπτικιστικού εγχώριου ακροατηρίου για τις επιχειρήσεις διάσωσης της ευρωζώνης. Είναι αμφίβολο, ωστόσο, αν το «δημοσιονομικό σύμφωνο» ήταν πραγματικά αναγκαίο για αυτό το σκοπό, δεδομένου ότι η γερμανική κοινή γνώμη παραμένει πολύ πιο θετική στο ευρώ από ό,τι θεωρείται, δεδομένου ότι ακόμη και πριν από το Σύμφωνο, όλες οι ψηφοφορίες στη Γερμανική Βουλή ήταν, με μεγάλη πλειοψηφία, υπέρ του συνόλου των επιχειρήσεων διάσωσης της ευρωζώνης, ακόμα και όταν αυτό συνεπαγόταν σοβαρούς δημοσιονομικούς κινδύνους για τη Γερμανία. Στην αποτίμηση της εν λόγω Συνθήκης θα πρέπει, επίσης, να έχουμε κατά νου ότι, από τις τέσσερις μεγάλες χώρες της ευρωζώνης, τρεις έχουν ήδη θεσμοθετήσει αποτελεσματικούς εθνικούς μηχανισμούς ανάσχεσης του εθνικού χρέους σε συνταγματικό επίπεδο (οι μηχανισμοί αυτοί βρίσκονται σε επιχειρησιακό στάδιο στη Γερμανία, είναι εγκεκριμένοι στην Ισπανία και είναι σε διαδικασία υιοθέτησης στην Ιταλία). Στην τέταρτη χώρα, τη Γαλλία, είναι σαφές ότι η Συνθήκη θα υλοποιηθεί (αν, τελικά, υλοποιηθεί, λόγω της αρνητικής στάσης της αντιπολίτευσης) μόνο με τον λεγόμενο «οργανικό νόμο» και χωρίς να αλλάξει το γαλλικό Σύνταγμα.

Συνολικά, το δημοσιονομικό σύμφωνο είναι, μάλλον, χρήσιμο. Υποχρεώνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν ισχυρότερα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, κάτι που θα είχαν κάνει τα περισσότερα κράτη μέλη ούτως ή άλλως, υπό την πίεση των αγορών. Ο βασικός κίνδυνος είναι να υπερεκτιμηθεί το σύμφωνο. Δεν αποτελεί ένα βήμα προς την κατεύθυνση μιας φορολογικής ή πολιτικής ένωσης. Είναι πιθανό ότι η διαδικασία επικύρωσης (π.χ. το δημοψήφισμα στην Ιρλανδία) και, στη συνέχεια, η διαδικασία εφαρμογής, σε ορισμένες χώρες (π.χ. τη Γαλλία) θα τραβήξει το ενδιαφέρον και θα δημιουργήσει μια στρεβλή εικόνα για τη σημασία του φορολογικού συμφώνου. Ωστόσο, όταν καταλαγιάσει ο αρχικός ενθουσιασμός και εφαρμοσθούν οι εθνικοί δημοσιονομικοί κανόνες, το σύμφωνο θα ξεχαστεί. Οι επιπτώσεις του θα περιοριστούν στη σύγκλιση συνόδων κορυφής των κρατών-μελών της ευρωζώνης, από τις οποίες θα εξάγονται συμπεράσματα ότι «τα κράτη μέλη δεσμεύονται» σε ό,τι επιθυμητό (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, κλπ.). Και ασφαλώς αυτά τα συμπεράσματα θα καθίστανται άνευ αντικειμένου όταν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων επιστρέφουν στις πρωτεύουσές τους και βυθίζονται στις αντίστοιχες εθνικές τους πολιτικές πραγματικότητες.

«Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση»⁴

Τίτλος I- Αντικείμενο και Πεδίο Εφαρμογής

Άρθρο 1

1. Με την παρούσα συνθήκη, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν, ως κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ενισχύσουν τον οικονομικό πυλώνα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, θεσπίζοντας ένα σύνολο κανόνων που αποβλέπει στην προώθηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας μέσω ενός δημοσιονομικού συμφώνου, στην ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών τους και στη βελτίωση της διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ, υποστηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο την υλοποίηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή.

2. Η παρούσα συνθήκη ισχύει πλήρως για τα συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ.

Ισχύει επίσης και για τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη, στον βαθμό και υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 14.

Τίτλος II -Συνοχή και Σχέση με το Δίκαιο της Ένωσης

Άρθρο 2

1. Η παρούσα συνθήκη εφαρμόζεται και ερμηνεύεται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις Συνθήκες που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων διαδικασίας οσάκις απαιτείται η θέσπιση πράξεων παράγωγου δικαίου.

2. Η παρούσα συνθήκη εφαρμόζεται στο μέτρο που είναι συμβατή με τις Συνθήκες που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Ένωσης να ενεργεί στον τομέα της οικονομικής ένωσης.

Τίτλος III - Δημοσιονομικό Σύμφωνο

Άρθρο 3

1. Επιπρόσθετα και υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεών τους δυνάμει του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν τους κανόνες που καθορίζονται στην παρούσα παράγραφο:

α) η δημοσιονομική θέση της γενικής κυβέρνησης συμβαλλόμενου μέρους πρέπει να είναι ισοσκελισμένη ή πλεονασματική,

β) ο κανόνας του στοιχείου α) θεωρείται ότι τηρείται αν το ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης αντιστοιχεί στον ανά χώρα καθορισθέντα μεσοπρόθεσμο στόχο, όπως ορίζεται στο αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με καθορισμό του κατώτερου ορίου για το διαρθρωτικό έλλειμμα στο 0,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν την ταχεία σύγκλιση προς τον αντίστοιχο μεσοπρόθεσμο στόχο τους. Το χρονοδιάγραμμα μιας τέτοιας σύγκλισης θα προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των ανά χώρα κινδύνων βιωσιμότητας. Η πρόοδος που συντελείται προς την κατεύθυνση του μεσοπρόθεσμου στόχου και η τήρηση του στόχου αυτού αξιολογούνται βάσει συνολικής εκτίμησης με σημείο αναφοράς το διαρθρωτικό ισοζύγιο, συμπεριλαμβανομένης μιας ανάλυσης δαπανών χωρίς να υπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, σύμφωνα με το αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης,

γ) τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν προσωρινά να αποκλίνουν από τον αντίστοιχο μεσοπρόθεσμο στόχο τους ή από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξή του μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις, όπως καθορίζονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β),

δ) όταν ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς είναι αισθητά χαμηλότερος της τιμής αναφοράς του 60% και όταν οι κίνδυνοι από την άποψη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών είναι

⁴ http://european-council.europa.eu/media/639238/06_-_tscg.el.12.pdf

περιορισμένοι, το οριζόμενο για τον μεσοπρόθεσμο στόχο κατώτατο όριο που προβλέπεται στο στοιχείο β) μπορεί να αυξηθεί για να φθάσει σε διαρθρωτικό έλλειμμα που δεν θα υπερβαίνει το 1,0% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς,

ε) σε περίπτωση που παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σε αυτόν, τίθεται αυτομάτως σε λειτουργία διορθωτικός μηχανισμός. Ο μηχανισμός περιλαμβάνει την υποχρέωση του συγκεκριμένου συμβαλλόμενου μέρους να εφαρμόσει μέτρα για τη διόρθωση των αποκλίσεων εντός ορισμένης προθεσμίας.

2. Οι κανόνες που καθορίζονται στην παράγραφο 1 ισχύουν στο εθνικό δίκαιο των συμβαλλόμενων μερών το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης μέσω διατάξεων δεσμευτικού και μόνιμου χαρακτήρα, κατά προτίμηση συνταγματικού, ή άλλως διατάξεων των οποίων η πλήρης τήρηση και εκπλήρωση κατοχυρώνονται μέσω των διαδικασιών που διέπουν τον εθνικό προϋπολογισμό. Τα συμβαλλόμενα μέρη θεσπίζουν σε εθνικό επίπεδο τον διορθωτικό μηχανισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε) βάσει κοινών αρχών που πρέπει να προταθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά κυρίως τον χαρακτήρα, την έκταση και το χρονοδιάγραμμα της διορθωτικής δράσης που πρέπει να αναληφθεί, ακόμη και σε περίπτωση που συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις, καθώς και τον ρόλο και την ανεξαρτησία των οργάνων που είναι αρμόδια, σε εθνικό επίπεδο, για την παρακολούθηση της τήρησης των κανόνων που καθορίζονται στην παράγραφο 1. Ο εν λόγω διορθωτικός μηχανισμός σέβεται απόλυτα τις εξουσίες των εθνικών κοινοβουλίων.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 12) σχετικά με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, που προσαρτάται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) ο όρος «ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης» αναφέρεται στο ετήσιο κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο χωρίς να υπολογίζονται τα έκτακτα και τα προσωρινά μέτρα,

β) ο όρος «εξαιρετικές περιστάσεις» αναφέρεται σε περίπτωση ασυνήθιστου γεγονότος το οποίο εκφεύγει του ελέγχου του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους και το οποίο έχει σημαντική επίπτωση στη δημοσιονομική κατάσταση της γενικής κυβέρνησης ή σε περιόδους έντονης οικονομικής κάμψης, όπως καθορίζεται στο αναθεωρημένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, υπό τον όρο ότι η προσωρινή απόκλιση του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους δεν θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα.

Άρθρο 4

Όταν ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης ενός συμβαλλόμενου μέρους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 60% που αναφέρεται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου (αριθ. 12) σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, που προσαρτάται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος τον μειώνει, ως κριτήριο αξιολόγησης, κατά ένα εικοστό ετησίως κατά μέσο όρο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011. Η ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος που οφείλεται στην παραβίαση του κριτηρίου χρέους αποφασίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 126 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 5

1. Συμβαλλόμενο μέρος που υπάγεται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος βάσει των Συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίζει πρόγραμμα δημοσιονομικής και οικονομικής συνεργασίας που περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την αποτελεσματική και διαρκή διόρθωση του υπερβολικού ελλείματός του. Το περιεχόμενο και η μορφή αυτών των προγραμμάτων καθορίζονται στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποβολή τους στο

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για υιοθέτηση και η παρακολούθησή τους θα πραγματοποιούνται εντός του πλαισίου των ισχυουσών διαδικασιών εποπτείας βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

2. Η εφαρμογή του προγράμματος δημοσιονομικής και οικονομικής συνεργασίας, καθώς και τα σχετικά ετήσια δημοσιονομικά σχέδια, θα παρακολουθούνται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 6

Με στόχο να συντονίζουν καλύτερα τον σχεδιασμό της έκδοσης εθνικών χρεογράφων τους, τα συμβαλλόμενα μέρη υποβάλλουν εκ των προτέρων έκθεση σχετικά με την έκδοση των δημόσιων χρεογράφων τους στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 7

Τηρουμένων πλήρως των διαδικαστικών απαιτήσεων των Συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ δεσμεύονται να υποστηρίζουν τις προτάσεις ή συστάσεις τις οποίες υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όταν θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με νόμισμα το ευρώ παραβιάζει το κριτήριο του ελλείμματος στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει όταν διαπιστώνεται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με νόμισμα το ευρώ ότι μια ειδική πλειοψηφία μεταξύ τους, καθοριζόμενη κατ' αναλογία προς τις σχετικές διατάξεις των Συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η θέση του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους, αντιτίθεται στην προτεινόμενη ή συνιστώμενη απόφαση.

Άρθρο 8

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να υποβάλει εγκαίρως στα συμβαλλόμενα μέρη έκθεση σχετικά με τις θεσπισθείσες από καθένα εξ αυτών διατάξεις σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2. Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφού έχει δώσει στο ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, καταλήξει στην έκθεσή της στο συμπέρασμα ότι αυτό το συμβαλλόμενο μέρος έχει παραλείψει να συμμορφωθεί με το άρθρο 3 παράγραφος 2, ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη θα προσφύγουν στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο μέρος κρίνει, ανεξάρτητα από την έκθεση της Επιτροπής, ότι κάποιο άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει παραλείψει να συμμορφωθεί με το άρθρο 3 παράγραφος 2, μπορεί επίσης να προσφύγει στο Δικαστήριο. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η απόφαση του Δικαστηρίου είναι δεσμευτική για τα μέρη της διαδικασίας, τα οποία λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθούν με την απόφαση εντός προθεσμίας που αποφασίζεται από το Δικαστήριο.

2. Εφόσον, βάσει δικής του εκτίμησης ή εκτίμησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι κάποιο άλλο συμβαλλόμενο μέρος δεν έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθεί με την αναφερόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση του Δικαστηρίου, μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου και να ζητήσει την επιβολή οικονομικών κυρώσεων κατόπιν κριτηρίων τα οποία καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του άρθρου 260 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει ένα κατ' αποκοπή ποσό ή χρηματική ποινή ανάλογη των περιστάσεων και τούτο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,1 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος του. Τα ποσά που επιβάλλονται σε συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ καταβάλλονται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, τα πρόστιμα περιέρχονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Το παρόν άρθρο συνιστά σύμβαση διαιτησίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών κατά την έννοια του άρθρου 273 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίτλος IV- Συντονισμός των Οικονομικών Πολιτικών και Σύγκλιση

Άρθρο 9

Με βάση τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, όπως ορίζεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν να εργαστούν από κοινού για τη χάραξη οικονομικής πολιτικής που να ευνοεί την καλή λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και την οικονομική ανάπτυξη μέσω ενισχυμένης σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας. Για τον σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν στις αναγκαίες ενέργειες και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα σε όλους του τομείς που είναι ζωτικής σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία της ζώνης του ευρώ, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, την προώθηση της απασχόλησης, την περαιτέρω συμβολή στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και την ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

Άρθρο 10

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Συνθηκών που αποτελούν το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα συμβαλλόμενα μέρη είναι έτοιμα να κάνουν ενεργή χρήση, οσάκις κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, μέτρων ειδικών για εκείνα τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και της ενισχυμένης συνεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στα άρθρα 326 έως 334 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ζητήματα που είναι ζωτικής σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία της ζώνης του ευρώ, χωρίς να υπονομεύεται η εσωτερική αγορά.

Άρθρο 11

Με στόχο τη συγκριτική αξιολόγηση βέλτιστων πρακτικών και την πορεία προς ένα στενότερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι όλες οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις των οικονομικών πολιτικών τις οποίες σχεδιάζουν να υλοποιήσουν θα συζητούνται εκ των προτέρων και, κατά περίπτωση, θα συντονίζονται μεταξύ τους. Στον συντονισμό αυτό συμμετέχουν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως απαιτεί το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίτλος V- Διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ

Άρθρο 12

1. Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των συμβαλλόμενων μερών με νόμισμα το ευρώ συνέρχονται άτυπα σε συνόδους κορυφής για το ευρώ, μαζί με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσκαλείται να συμμετέχει στις συνόδους αυτές.

Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ διορίζεται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των συμβαλλόμενων μερών με νόμισμα το ευρώ με απλή πλειοψηφία ταυτόχρονα με την εκλογή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Προέδρου του και για θητεία ίσης διάρκειας.

2. Οι συνόδους κορυφής για το ευρώ διεξάγονται όταν απαιτείται, και τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, με στόχο να συζητούνται από τα συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ θέματα που αφορούν τις από κοινού ιδιαίτερες ευθύνες τους όσον αφορά το ενιαίο νόμισμα, άλλα θέματα τα οποία αφορούν τη διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ και τους σχετικούς κανόνες και στρατηγικοί προσανατολισμοί για την άσκηση των οικονομικών πολιτικών για την αύξηση της σύγκλισης στη ζώνη του ευρώ.

3. Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των συμβαλλόμενων μερών εκτός εκείνων με νόμισμα το ευρώ, που έχουν κυρώσει την παρούσα συνθήκη, συμμετέχουν στις συζητήσεις των συνόδων κορυφής για το ευρώ που αφορούν την ανταγωνιστικότητα για τα συμβαλλόμενα μέρη, την τροποποίηση της συνολικής αρχιτεκτονικής της ζώνης του ευρώ και τους θεμελιώδεις κανόνες που θα εφαρμόζονται σε αυτήν στο μέλλον, καθώς και, κατά περίπτωση και τουλάχιστον μια φορά κάθε έτος, στις συζητήσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

4. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ μεριμνά για την προετοιμασία και τη συνέχεια των συνόδων κορυφής για το ευρώ, σε στενή συνεργασία με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ως όργανο επιφορτισμένο με την προετοιμασία και την

παρακολούθηση των συνόδων κορυφής για το ευρώ ορίζεται η Ευρωμάδα, ο δε Πρόεδρος της ενδέχεται να προσκαλείται να παρακολουθεί επί τούτου αυτές τις συνόδους.

5. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μπορεί να κληθεί προς ακρόαση. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετά από κάθε σύνοδο κορυφής για το ευρώ.

6. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ ενημερώνει τακτικά και διεξοδικά τα συμβαλλόμενα μέρη εκτός εκείνων με νόμισμα το ευρώ και τα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προετοιμασία και τα αποτελέσματα των συνόδων κορυφής για το ευρώ.

Άρθρο 13

Όπως προβλέπεται στον τίτλο II του πρωτοκόλλου (αριθ. 1) σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια των συμβαλλόμενων μερών καθορίζουν από κοινού την οργάνωση και την προώθηση διάσκεψης των εκπροσώπων των συναφών επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εκπροσώπων των συναφών επιτροπών των εθνικών κοινοβουλίων, με σκοπό τη συζήτηση των δημοσιονομικών πολιτικών και άλλων ζητημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συνθήκης.

Τίτλος VI- Γενικές και Τελικές Διατάξεις

Άρθρο 14

1. Η παρούσα συνθήκη επικυρώνεται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης («θεματοφύλακας»).

2. Η παρούσα συνθήκη τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013, υπό τον όρο ότι δώδεκα συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ έχουν καταθέσει το έγγραφό τους επικύρωσης, ή την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της κατάθεσης του δωδέκατου εγγράφου επικύρωσης από συμβαλλόμενο μέρος με νόμισμα το ευρώ, ανάλογα με το ποια ημερομηνία προηγείται.

3. Η παρούσα συνθήκη εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με νόμισμα το ευρώ που την έχουν επικυρώσει. Εφαρμόζεται στα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη με νόμισμα το ευρώ από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της κατάθεσης του αντίστοιχου εγγράφου επικύρωσής τους.

4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 3 και 5, ο τίτλος V εφαρμόζεται σε όλα τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης.

5. Η παρούσα συνθήκη εφαρμόζεται στα συμβαλλόμενα μέρη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση, όπως ορίζεται στο άρθρο 139 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή με εξαίρεση, όπως αναφέρεται στο πρωτόκολλο (αριθ. 16) σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία έχουν επικυρώσει την παρούσα συνθήκη, από την ημερομηνία κατά την οποία παράγει αποτελέσματα η απόφαση κατάργησης της εν λόγω παρέκκλισης ή εξαίρεσης, εκτός εάν το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος δηλώσει ότι προτίθεται να δεσμευθεί ενωρίτερα από όλες ή ορισμένες εκ των διατάξεων των τίτλων III και IV της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 15

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέραν των συμβαλλόμενων μερών, μπορούν να προσχωρήσουν στην παρούσα συνθήκη. Η προσχώρηση παράγει έννομα αποτελέσματα από τη στιγμή της κατάθεσης του εγγράφου προσχώρησης στον θεματοφύλακα, ο οποίος ενημερώνει σχετικά τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη. Μετά την επικύρωση από τα συμβαλλόμενα μέρη, το κείμενο της παρούσας συνθήκης στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους που προσχωρεί η οποία αποτελεί επίσης επίσημη γλώσσα και γλώσσα εργασίας των θεσμικών οργάνων της Ένωσης κατατίθεται στα αρχεία του θεματοφύλακα ως αυθεντικό κείμενο της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 16

Εντός πέντε ετών, κατ' ανώτατο όριο, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συνθήκης, βάσει εκτίμησης της κτηθείσας κατά την εφαρμογή της εμπειρίας, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο την ενσωμάτωση των ουσιαστικών διατάξεων της παρούσας συνθήκης στο νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

B. Συμφωνία της Ευρωζώνης για την ενίσχυση του τείχους προστασίας⁵

Κατά τη συνεδρίαση της Ευρωμάδας στην Κοπεγχάγη στις 30 Μαρτίου 2012, οι υπουργοί Οικονομικών συμφώνησαν να δημιουργήσουν ένα τείχος προστασίας με περισσότερα από €700 δισ. για να διασφαλίσουν τη χρηματοοικονομική σταθερότητα της ευρωζώνης. Η συνάντηση της Κοπεγχάγης πραγματοποιήθηκε στη σκιά της συνεχιζόμενης απόκλισης των οικονομικών αποδόσεων της ευρωζώνης. Το δεκαετές κόστος δανεισμού της Ιταλίας υποχώρησε στο 5,24% (στο χαμηλότερο σημείο από τον Αύγουστο του 2011) ενώ ο ΟΟΣΑ προειδοποίησε ότι η περιφέρεια της ευρωζώνης παραμένει σε εύθραυστη κατάσταση μέχρι το τέλος του χρόνου και ότι η ανάπτυξη της Γερμανίας θα παραμείνει σταθερή για το πρώτο εξάμηνο του 2012. Τον Μάρτιο στη Γερμανία, η ανεργία έπεσε στο χαμηλότερο επίπεδο (6,7%) από την επανένωση της χώρας το 1989.

Το συνδυασμένο ανώτατο όριο των δανείων του προσωρινού Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και του μόνιμου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) θα αυξηθεί από €500 δισ. σε €700 δισ. Από τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους, ο ΕΜΣ, με έδρα το Λουξεμβούργο, θα είναι το κύριο ταμείο για τη χρηματοδότηση νέων προγραμμάτων στήριξης για τις χώρες της ευρωζώνης, όπου απαιτείται. Τα υφιστάμενα προγράμματα, αξίας περίπου €200 δισ., θα εξακολουθήσουν να χρηματοδοτούνται από το ΕΤΧΣ. Η δανειοδοτική ικανότητα των ΕΤΧΣ / ΕΜΣ υπερβαίνει τα €102 δισ. που έχουν ήδη καταβληθεί στο πλαίσιο των διμερών δανείων και των ταμείων της Ε.Ε. για να στηρίξουν την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία. Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ευρωζώνης έχουν δεσμευτεί να προσφέρουν €150 δισ. ως διμερείς συνεισφορές προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Καθώς η διαθέσιμη δανειοδοτική ικανότητα του ΕΜΣ εξαρτάται από το ποσό του καταβεβλημένου κεφαλαίου, η Ευρωμάδα συμφώνησε να επιταχύνει την αποπληρωμή κεφαλαίου σε σχέση με τον αρχικό ρυθμό που είχε προβλεφθεί στη Συνθήκη του ΕΜΣ. Εάν χρειαστεί, η πληρωμή μπορεί να επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο. Οι εξελίξεις στο ταμείο διάσωσης της ευρωζώνης προκύπτουν λόγω της αλλαγής της στάσης της γερμανίδας καγκελαρίου Angela Merkel, η οποία είχε, αρχικά, αρνηθεί την εκμετάλλευση των €240 δισ. μαζί με τον ΕΜΣ. Η ενίσχυση του τείχους προστασίας της ευρωζώνης αποσκοπεί στην ανάκτηση της αξιοπιστίας της σε τέτοιο βαθμό, ώστε να γίνουν περισσότερες επενδύσεις, χρησιμοποιώντας τη δύναμη πυρός του ΔΝΤ.

Σε δήλωσή του ο Πρόεδρος της ευρωμάδας Jean-Claude Juncker ενθάρρυνε τους κατόχους ελληνικών εξωτερικών ομολόγων να συμμετάσχουν στην ανταλλαγή χρέους που προσφέρονται από τις ελληνικές αρχές (η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα- PSI) και, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους στην Ελλάδα. Η περίοδος προσφοράς για τους ξένους ομολογιούχους διαρκούσε έως τις 4 Απριλίου 2012.

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/homepage/highlights/eurozone-deal-to-boost-firewall?lang=en> & <http://euractiv.gr/oikonomia/enisxysi-tov-tameiow-diasosis-me-blemma-stin-ispantia>

Στη σύνοδο της ευρωζώνης συζητήθηκε και το κατά πόσο η Ισπανία θα χρειαστεί τη βοήθειά του ταμείου διάσωσης. Η οικονομική κατάσταση της Ισπανίας επιδεινώθηκε και η χώρα, ίσως, χρειαστεί την βοήθεια του ταμείου. Ο Ισπανός Πρωθυπουργός Mariano Rajoy σε προηγούμενη δήλωσή του είχε αποκλείσει ένα τέτοιο ενδεχόμενο, αλλά τα επισφαλή δάνεια έχουν φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ, με τα χρέη προς τις τράπεζες να φθάνουν στα €1,8 τρισ. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Reuters (26/3/2012), ο αρμόδιος Επίτροπος για θέματα ανταγωνισμού Joaquín Almunia δήλωσε σε ισπανούς δημοσιογράφους ότι η Ισπανία έχει τρεις τρόπους για να εξυγιάνει το τραπεζικό της σύστημα: να χρησιμοποιήσει τα κρατικά ταμεία, να βρει ιδιωτικές επενδύσεις ή να ζητήσει ευρωπαϊκή βοήθεια. Ο αρμόδιος Επίτροπος για τις Οικονομικές και Νομισματικών Υποθέσεων Olli Rehn χαρακτήρισε «αβάσιμα» τα δημοσιεύματα των ισπανικών εφημερίδων, σύμφωνα με τα οποία η Ε.Ε. ασκεί πίεση στη Μαδρίτη για να δεχτεί οικονομική βοήθεια.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός Τύπος

Ο Βρετανικός τύπος ασχολήθηκε με τη συμφωνία των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης για τη διεύρυνση του φορολογικού τους συστήματος διάσωσης στα €700 δισ., μία αύξηση της τάξης του 40%. Οι ευρωπαίοι αξιωματούχοι εκφράζουν την ελπίδα ότι αυτή η αύξηση, η οποία θα επιτευχθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας που θα ξεκινήσει να λειτουργεί τον Ιούλιο, θα αποτρέψει την αστάθεια στην περιφέρεια της Ευρώπης.

Επισημαίνεται ότι στον ΕΜΣ δεν περιλαμβάνονται τα €200 δισ. που αφορούν το ελληνικό, το πορτογαλικό και το ιρλανδικό πακέτο διάσωσης, αν και αρχικά υπήρχε αυτή η σκέψη. Επισημαίνεται ότι οι υπουργοί είχαν συγκατατεθεί στη λειτουργία ενός προσωρινού ταμείου διάσωσης (Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) της τάξης των €240 δισ. για τη «μεταβατική περίοδο», δηλαδή το μεσοδιάστημα μέχρι να τεθεί σε πλήρη λειτουργία ο ΕΜΣ. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, ο ΕΜΣ δε θα κεφαλαιοποιηθεί πλήρως μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2014. Τα επιπλέον κεφάλαια θα είναι διαθέσιμα μέχρι τα μέσα του 2013. Ας σημειωθεί ότι η συμφωνία περιλαμβάνει μια διάταξη σύμφωνα με την οποία θα μπορούσε να αυξηθεί το μέγεθος του ΕΜΣ ταχύτερα σε περίπτωση που υπήρχε ανάγκη μεγάλης διάσωσης που θα υποχρεώσει τον ΕΜΣ να καταβάλει πάνω από 15% του καταβεβλημένου κεφαλαίου του. Στην περίπτωση αυτή θα κληθούν να επιταχύνουν τις πληρωμές εντός του νεοσυσταθέντος μηχανισμού.

Ο βρετανικός τύπος ασχολήθηκε επίσης και με τις επικείμενες γαλλικές εκλογές, και σε συνάρτηση με τις δολοφονίες σε σχολείο στην Τουλούζη. Κεντρικό ερώτημα στο βρετανικό τύπο ήταν κατά πόσο επρόκειτο για απλή σύμπτωση ότι οι δολοφονίες συνέβησαν πέντε εβδομάδες πριν από τον πρώτο γύρο των εκλογών. Τέθηκε επίσης το ερώτημα κατά πόσο επρόκειτο, ουσιαστικά, για επιθέσεις κατά της γαλλικής δημοκρατίας. Μόνο μία πολιτικός προέβη στη σχετική σύνδεση δημοσίως, η κεντροδεξιά Corinne Lepage, η οποία υπονόησε ότι τα διχαστικά θέματα της μετανάστευσης και της εθνικής ταυτότητας που είχαν τεθεί κατά τις τελευταίες εβδομάδες από τον πρόεδρο

Nicolas Sarkozy θα μπορούσαν να έχουν αποτελέσει αφορμή για τη δράση ενός «τρελού».

- Lichfield J., “Did campaign that played to the far right trigger actions of killer?”, The Independent, 20/03/2012.
- Spiegel P., “Eurozone boosts rescue fund to €700bn”, Financial Times, 30/03/2012.
- Traynor, I., “Eurozone finance ministers set to agree €700bn bailout fund”, The Guardian, 29/03/2012.

Γαλλικός τύπος

Τα δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου κατά το μήνα Μάρτιο ασχολήθηκαν με την αναδιάρθρωση του χρέους της ελληνικής οικονομίας και τα ασφάλιστρα κινδύνου (CDS). Η διαγραφή των €107 δισ. από τα €200 δισ. χρέους από ιδιωτικούς πιστωτές σχολιάστηκε και από τις γαλλικές εφημερίδες ως μη υπάρχουσα παρόμοια στο παρελθόν. Εάν η Ελλάδα δεν πλήρωνε το χρέος της αυτό θα λειτουργούσε αποσταθεροποιητικά για μια σειρά από άλλες χώρες της Ευρώπης, όπως είναι η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Ιταλία και η Ισπανία. Μια πτώχευση της Ελλάδας θα κόστιζε πάνω από €1.000 δισ. στην ελληνική οικονομία. Μια ενεργοποίηση των ασφαλιστρών κινδύνου θα καθιστούσε εκπρόθεσμη την ελληνική κυβέρνηση απέναντι στους πιστωτές και τις υποχρεώσεις της και θα είχε ως αποτέλεσμα την ενεργοποίηση των ρητρών συλλογικής δράσης που θεσπίστηκαν πρόσφατα.

Σε προεκλογικό κλίμα και με αναγκαία την ανακήρυξη νέων μέτρων λιτότητας, η Ελλάδα εκτιμάται ότι θα βγει από την ύφεση το 2013. Το πρόβλημα που επισημαίνεται και στον γαλλικό τύπο είναι αυτό της παράλληλης αύξησης των τιμών και της μείωσης των μισθών. Ενώ η χώρα βρίσκεται στο πέμπτο έτος ύφεσης και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ζητούν την αποπληρωμή του χρέους, η ζωή των Ελλήνων δυσκολεύει χωρίς να υπάρχουν μέτρα στο μνημόνιο για τη βελτίωσή της. Παρόλα αυτά, ο επικεφαλής του Eurogroup Jean-Claude Juncker αναγνωρίζει την συγκεκριμένη παράμετρο και δηλώνει ότι θα ληφθεί υπόψη στην εξυγίανση της ελληνικής οικονομίας.

Η δήλωση της καγκελαρίου της Γερμανίας Angela Merkel για την αναγκαιότητα της παραμονής της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα καταδεικνύει, από τη μία πλευρά, πόσο καταστροφική θα ήταν η έξοδος της Ελλάδας από την Ε.Ε. και, από την άλλη πλευρά, την στήριξη της Γερμανίας στην δύσκολη αυτή πορεία. Άλλωστε το καίριο ερώτημα που θα ακολουθούσε θα ήταν «ποιος έπεται». Η ηγεμονική θέση της Γερμανίας στην ελληνική οικονομική κρίση, απόρροια της παγκόσμιας κρίσης, είναι φανερή καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση θα ήταν αποδυναμωμένη χωρίς την στήριξη της Γερμανίας στα δημοσιονομικά ζητήματα.

Αυτό που είναι πολύ σημαντικό είναι να μην εκλείψει το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο, γιατί τότε θα εκλείψει και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η ανάπτυξη της οικονομίας θα πρέπει να είναι από τα κεντρικά ζητήματα του νέου δημοσιονομικού Συμφώνου ου προωθήθηκε από την γαλλογερμανική συμμαχία. Η Γαλλία και η Γερμανία θα είναι οι αρωγοί αυτού του στόχου και, σε αντίθεση με το αμερικανικό σχέδιο Marshall, οι ευρωπαίοι θα είναι υπεύθυνοι της ανάπτυξης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Εφόσον δεν είναι δυνατό

να υιοθετήσουν όλες οι χώρες το γερμανικό μοντέλο, η έκδοση ευρωομολόγων μοιάζει σαν ένα επιτακτικό θέμα που πρέπει να διευθετηθεί στη νέα Συνθήκη.

- Deshusses P., “Les Européens doivent accepter un plan Marshall pour la Méditerranée”, Le Monde, 08/03/2012
- Lacombe Cl. & Salles Al. - “Athènes organise sa faillite”, Le Monde, 9/3/2012
- Lacombe Cl. & Michel A., “La faillite renverrait la Grèce dans la très grande pauvreté”, Le Monde, 7/3/2012
- Lacombe Cl., Michel A., Salles A., “De la restructuration de la dette à la faillite désordonnée: le suspense grec”, Le Monde, 7/3/2012
- Michel A., “La crise de la dette grecque a coûté cher aux banques françaises”, Le Monde, 9/3/2012
- Salles A. “Evangelos Venizélos élu à la tête du parti socialiste grec”, Le Monde, 19/3/2012
- Toxo I. F. “Si le modèle social européen meurt, c'est l'Europe qui meurt”, Le Monde, 29/3/2012

Γερμανικός Τύπος

Στο γερμανικό τύπο επικρατεί ένα αίσθημα αβεβαιότητας, το οποίο πηγάζει αφενός από τους γρήγορους ρυθμούς της επικαιρότητας και, αφετέρου, από τα μηδαμινά περιθώρια αναβολής στη λήψη των αποφάσεων που θα καθορίσουν το μέλλον της Ε.Ε. καθώς και το ρόλο της Γερμανίας σε αυτήν. Ο γερμανικός τύπος ασχολήθηκε με πολλά και σοβαρά ζητήματα, όπως είναι η συνεχιζόμενη οικονομική και δημοσιονομική κρίση και οι εξεγέρσεις στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, ενώ παράλληλα σχολιάστηκε έντονα η επανεκλογή του Βλαντιμίρ Πούτιν στο αξίωμα του προέδρου της Ρωσίας.

Τα αποτελέσματα της Συνόδου κορυφής στις αρχές Μαρτίου απασχόλησαν ιδιαίτερα το Γερμανικό τύπο, με την υπογραφή της Διακυβερνητικής Συνθήκης και τον οδικό χάρτη για την προσχώρηση των Βουλγαρία και Ρουμανία στη ζώνη ελεύθερης κυκλοφορίας της Ε.Ε. Η Διακυβερνητική Συνθήκη που προβλέπει αυστηρότερους δημοσιονομικούς κανόνες στην Ευρωζώνη έρχεται ως απάντηση της Ε.Ε. στη χρηματοπιστωτική κρίση και στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης, με σκοπό να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των χρηματοπιστωτικών αγορών, ενισχύοντας παράλληλα την οικονομική διακυβέρνηση και τη σταθερότητα. Ένα εγχείρημα της Ε.Ε., το οποίο δεν έχει την υποστήριξη του Ηνωμένου Βασιλείου και της Τσεχικής Δημοκρατίας.

Ο χάρτης που υιοθετήθηκε για την εξέλιξη του χώρου Schengen δημιούργησε ένα κλίμα προστριβών μεταξύ της Ε. Επιτροπής και των Γαλλία - Ολλανδία. Με αυστηρότητα αντιμετώπισε ο γερμανικός τύπος τη στάση του Nicolas Sarkozy, ο οποίος απείλησε ακόμα και με έξοδο της Γαλλίας από τον χώρο Schengen, εάν δεν υιοθετηθούν αυστηρότερα μετρά ελέγχου των συνόρων από όλα τα κράτη μέλη που ανήκουν στον χώρο Schengen, ή εάν δεν εξαιρεθούν τα κράτη με χάλαρο συνοριακό έλεγχο, ασκώντας βέτο για την είσοδο της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Όπως σχολίασε ο γερμανικός τύπος, όταν πρόκειται να ανοίξει τα σύνορα της η Ευρώπη δείχνει μια διαφορετική εικόνα η οποία απέχει πλήρως από την εικόνα της ενότητας. Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, ο Nicolas Sarkozy στερείται νέων προτάσεων για την προεκλογική του εκστρατεία και στρέφεται κατά της Ε.Ε.. Επισημαίνεται ότι μια επίθεση στον χώρο

Schengen είναι μια κατά μέτωπο επίθεση στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, καθώς η συμφωνία αντικατοπτρίζει την μοναδικότητα του μορφώματος της Ε.Ε.

Τα δημοσιεύματα του γερμανικού τύπου επανέρχονται με νέα σχόλια σε βάρος της ελληνικής πολιτικής ελίτ και της διαφαινόμενης απροθυμίας της να παραιτηθεί από τα προνόμια της. Με επίκεντρο την έγκριση του δεύτερου πακέτου βοήθειας από τη γερμανική βουλή, τα σχόλια είναι μοιρασμένα, η αισιοδοξία απουσιάζει και ο ρεαλισμός πολλών αρθρογράφων είναι υπέρμετρος. Οι ειδικοί, ωστόσο, δεν παύουν να εκφράζουν φόβους (ο μεγάλος κίνδυνος μπορεί να αποτράπηκε υπάρχουν όμως ακόμη οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις). Η Die Welt αποφαίνεται ότι η Ελλάδα, την οποία παρομοιάζει με ένα βαρέλι χωρίς πάτο, είναι ένα αποτυχημένο κράτος που χρειάζεται, πρωτίστως, βοήθεια σε θεσμικό επίπεδο. Η εφημερίδα θεωρεί πικρή αλήθεια ότι το παρατεταμένο πρόγραμμα λιτότητας έχει αποτύχει παταγωδώς. Από την άλλη η Nürnberger Nachrichten σχολιάζει ότι η Γερμανία, η οποία έχει καταδικάσει το σύνολο της ευρωζώνης σε δραστικές περικοπές, παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη στην οικονομία της. Αυτό, σύμφωνα πάντα με την εφημερίδα, φαντάζει επαισχυνο εάν αναλογιστεί κανείς ότι οι καιροί «ενδείκνυνται» για περικοπές, ακριβώς όταν τα έσοδα ξεπερνούν τις προσδοκίες. Ενώ σε δημοσίευμα της Frankfurter Allgemeine Zeitung επικροτείται η συμμετοχή των πιστωτών στη «διάσωση», η γερμανική έκδοση των Financial Times σχολιάζει ως απογοητευτικό το κούρεμα χρέους. Ο αρθρογράφος αιτιολογεί την άποψή του λέγοντας ότι η παρότρυνση της Γερμανίας για συμμετοχή των ιδιωτών πιστωτών στο κούρεμα είχε καταστροφικές επιπτώσεις στα άλλα κράτη που πλήττονται από την κρίση, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, καθώς οι επενδυτές έπαψαν ξαφνικά να αγοράζουν ομόλογα φοβούμενοι απώλειες. Συνεχίζει: «Το μεγαλύτερο βάρος της ελληνικής διάσωσης δεν το σηκώνουν οι επενδυτές, (...) αλλά οι φορολογούμενοι της Ευρώπης».

Αίσθηση προκάλεσε ένα ακόμα δημοσίευμα των Financial Times της Γερμανίας σχετικά με την ψηφοφορία για το δεύτερο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα, όπου η καγκελάρια Angela Merkel βρέθηκε για πρώτη φορά στο «έλεος» της αντιπολίτευσης. Είχε χάσει την πλειοψηφία του CDU και του FDP ενώ για την έγκριση του φορολογικού πακέτου έπρεπε να συγκεντρωθεί στη Bundestag η πλειοψηφία των δύο τρίτων. Έτσι η συμμαχία της αντιπολίτευσης άδραξε την ευκαιρία να υπαγορεύσει τις προϋποθέσεις έγκρισης. Για κάθε «Ναι» των βουλευτών τους, ζήτησαν σε αντάλλαγμα οικονομικά ερείσματα ανάπτυξης σε ένα νέο πακέτο, κάτι που καθιστά δύσκολο να φέρει εις πέρας η Angela Merkel το έργο διάσωσης καθώς επιθυμεί απτά αποτελέσματα στην ευρωπαϊκή κρίση πριν από τις θερινές διακοπές.

- Autor fed Brüssel, "EU-Gipfel bemüht sich um Zuversicht 03.03.2012, Börsen-Zeitung, Nummer 45
- Claudia Kade, "Fiskalpakt: Opposition hat Merkel in der Hand, 04.03.2012, Berlin Financial Times Deutschland
- J. Dams & J. Hildebrand, "Merkel-Regierung zu größerem Rettungsschirm bereit, 04.03.2012, Welt
- Katharina Schuler, "Schwarz-Gelb versucht's mit kleinen Schritten, 04.03.2012, Zeit on line
- Frauke Ladleif, "Angriff auf Europas Reisefreiheit, 12.03.2012 Berlin Financial Times Deutschland

- Eckert und H. Zschäpitz, "Pleite-Risiko Griechenlands liegt bei 73 Prozent, 12.03.2012, Welt
- Markus Frühauf, Joachim Jahn, Philip Plickert, Stefan Ruhkamp und Bettina Schulz, "Die größte Umschuldung der Nachkriegszeit, Frankfurter Allgemeine, 12.03.2012
- Michaela Wiegel, "EU-Grenzkontrollen Hollande kritisiert Schengen-Vorstoß, 12.03.2012 Frankfurter Allgemeine

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Βερέμης Θ. «Κατά της σύγχυσης και της απελπισίας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 4/3/2012
- Βερέμης Θ., «Αλλαγή πολιτικού σκηνικού», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 24/3/2012
- Βερέμης Θ., «Πολιτικοί αυτόχειρες», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 8/4/2012
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Το τέλος της «ελλειμματικής και επιδοματικής δημοκρατίας. Η οικονομική κρίση αλλιώς», ΤΑ ΝΕΑ, 16/3/2012.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Μύθοι και πραγματικότητες για την Ελλάδα και την Ευρώπη. Ξένες προστασίες και 'εκβιασμοί'», ΤΑ ΝΕΑ, 9/3/2012
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Νέες ισορροπίες στην Ευρώπη, Ο ευρωπαϊκός Νότος βρήκε τη φωνή του», ΤΑ ΝΕΑ 2/3/2012.
- Καζάκος Π., «Η χώρα μπορεί να έχει θετική προοπτική παρά τα εμπόδια και τις δυσκολίες», ΤΑ ΝΕΑ, 9/4/2012
- Καζάκος Π., «Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και ο κίνδυνος μιας ελληνικής Βαϊμάρης», ΤΑ ΝΕΑ, 5/3/2012
- Καζάκος Π., «Οι μύθοι και η πραγματικότητα για την κρίση και τα Μνημόνια», ΤΑ ΝΕΑ, 28/3/2012.
- Κουλουμπής Θ., «Το δίλημμα των εκλογών», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 8/4/2012
- Κουλουμπής Θ., «Οι κρίσιμες εκλογές του 1920, του 1946 και του 2012», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 11/3/2012

ΞΕΝΟΣ

- "Eurozone acts to quell contagion fears", Financial Times, 30/03/2012.
- "Eurozone crisis as it happened: Spain in the spotlight as troika returns to Greece", The Guardian, 26/03/2012.
- "New trial for former Ukraine PM Tymoshenko", The Independent, 29/03/2012.
- Allen K., "Eurozone edges closer to recession", The Guardian, 6/03/2012.
- Chu B., "ECB head calls for bailout boost", The Independent, 30/03/2012.
- Chu B., "Eurozone needs the 'mother of all firewalls'", The Independent, 28/03/2012.
- Elliott L., "OECD calls on eurozone finance ministers to take decisive action", The Guardian, 27/03/2012.
- Featherstone K., "Are the European banks saving Greece or saving themselves?", The Guardian, 22/03/2012.
- Fotheringham A., "Europe's jobless flee for new El Dorados", The Independent, 18/03/2012.
- Hall R., "EU's anti-piracy mission will attack Somali land targets", The Independent, 24/03/2012.
- Haydon P., "Greece's austerity doesn't extend to its arms budget", The Guardian, 21/03/2012.

- Hickman M., “Chef calls for sea change in fishing laws”, *The Independent*, 17/03/2012.
- Hill S., “What will a United States of Europe look like?”, *The Guardian*, 21/03/2012.
- Inman Ph., “Greece dodges the first default bullet”, *The Guardian*, 9/03/2012.
- Kollwe J., “Greece bailout package signed off by EU leaders”, *The Guardian*, 13/03/2012.
- Mead G., “Angela Merkel: Greek Euro exit would be 'catastrophic'”, *The Independent*, 26/03/2012.
- Mead G., “European Commission approves bmi takeover”, *The Independent*, 30/03/2012.
- Münchau W., “Europe’s bailout bazooka is proving to be a toy gun”, *Financial Times*, 25/03/2012.
- Oakley D., “Debt issuance boost for European economy”, *Financial Times*, 19/03/2012.
- Oakley D., “Europe’s bailout fund raises €1.5bn”, *Financial Times*, 19/03/2012.
- Pignal St., “OECD urges ‘ambitious’ eurozone reform”, *Financial Times*, 25/03/2012.
- Rushe D., “Europe faces 'long, hard road' to recovery, US treasury secretary says”, *The Guardian*, 20/03/2012.
- Smith H., “Greek PM says third bailout may be needed”, *The Guardian*, 30/03/2012.
- The Observer, “Europe's recovery won't slide away on Greece, but it could slip up over oil”, *The Guardian*, 4/03/2012.
- Traynor I., “Eurozone ministers agree €500bn in new bailout funds”, *The Guardian*, 30/03/2012.
- Tremlett G., “Spain announces 'extraordinary' €27bn budget cuts”, *The Guardian*, 30/03/2012.
- Wearden G., “Greek opposition leader attacks debt deal and hints at early election”, *The Guardian*, 11/03/2012.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Andrei v belyi, “**The EU’s Missed Role in International Transit Governance**”, Vol. 34, No. 3, April 2012. Abstract: The debates surrounding the European Union (EU) energy dependency on Russia should take into account the issue of non-acceptance of governance norms, defined hereafter by logic of appropriateness. The logic of appropriateness demonstrates the importance of values and norms in the setting of energy governance. The EU is the world’s largest gas importer, which has not been able to influence effective governance in gas trade with the former Soviet Union (FSU), in spite of its initial strategic interest in the region. Three dimensions of EU-driven policies have failed to pass a test of the logic of appropriateness: international norms promotion, regional and bilateral relations; and the export of its domestic market model. Each of the three components demonstrates that the EU has, until now, missed achievement of its earlier stated objectives of setting an international energy regime in its relations with the FSU.
- Başkan F. & Bengi Gümrükçü S., “**Positions of Turkish political parties on European integration**”, *Southeast European and Black Sea Studies*, Volume 12, Issue 1, 2012
- Baum M. & Espírito-Santo A., “**Portugal's Quota-Parity Law: An Analysis of its Adoption**”, *West European Politics*, 35:2, 2012.

- Bolleyer N. & Reh C., “**EU legitimacy revisited: the normative foundations of a multilevel polity**”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 19, No. 4, 2012.
- Bolleyer N., “**The Partisan Usage of Parliamentary Salaries: Informal Party Practices Compared**”, *West European Politics*, Volume 35, Issue 2, 2012. Abstract: It is widely acknowledged that political parties in European democracies have become increasingly dependent on state resources, most notably direct state funding. Yet cross-national studies on parties' usage of state resources that are not earmarked for partisan purposes, which require the assessment of informal, intra-organisational practices, are still rare. This article looks at one such practice across 33 parties in five European democracies: namely the ‘taxing’ of national MPs' salaries. Under this practice, candidates who enter elected office on a party ticket are obliged regularly to donate a fixed share of their public salaries to party coffers. The empirical analysis shows that the presence of a taxing rule is more likely in parties with a strong extra-parliamentary organisation, while a leftist ideology facilitates the collection of high salary shares from parliamentarians. Moreover, where party entanglement with the state is particularly pronounced, the partisan usage of parliamentary salaries is easier irrespective of their organisational dispositions. Finally, while in unitary systems national headquarters are usually able to monopolise control over national MPs' contributions, in federal systems regional party executives are able to insist on their share of these payments.
- Borghetto E. & Giuliani M., “**A Long Way to Tipperary: Time in the Italian Legislative Process 1987–2008**”, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 1, 2012.
- Börzel T. A., Hofmann T. & Panke D., “**Caving in or sitting it out? Longitudinal patterns of non-compliance in the European Union**”, *Journal of European Public Policy*, Vol. 19, No. 4, 2012.
- Braghiroli St., “**Je t’aime ... moi non plus! An empirical assessment of Euro-parliamentarians' voting behaviour on Turkey and Turkish membership**”, *Southeast European and Black Sea Studies*, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: The Italian legislature does not enjoy widespread trust. At least one of the reasons has to be the perception of its inefficiency. Comparatively, the Italian law-making process is slow and most policy-makers complain about the difficulties experienced in trying to speed up the process. In spite of the political relevance of the topic, the issue has not attracted much scientific attention. This study tries to cover that void, focusing explicitly on the temporal dimension of law-making and analysing the duration of more than 3,000 laws approved during the period of 1987–2008: 21 years of intense Italian political history. Our exploratory analysis finds that successful proposals spend most of their time in those stages preceding the discussion in parliament, waiting to find room on the agenda. Concentrating on ordinary laws, we realise that the factors that expedite a legislative process are its sponsorship, the procedure adopted, the policy sector, and the timing of introduction whereas the level of consensus is not associated with the duration of the process.
- Buhari-Gulmez D., “**Europeanization of foreign policy and world culture: Turkey’s Cyprus policy**”, *Southeast European and Black Sea Studies*, Volume 12, Issue 1, 2012. The re/definition of national interests is a dialectical process that involves not only internal dynamics and domestic interests but also explanatory factors transcending national level, such as the European-level and global-level stimuli. Accordingly, the study offers four alternative explanantia for Turkey’s preferences on the Cyprus question:

European Union's (EU) constraining stimuli, EU's constitutive stimuli, global-level constraining stimuli, global-level constitutive stimuli. The original empirical data support that it is the in/congruence between the 'EU-level constraining stimuli' and the 'global-level constitutive stimuli' that predicts Turkish perceptions on national interests and thus, Turkish attitudes towards the EU-led reform on Cyprus policy.

- Chang M., "Understanding the rules of European economic governance: Economics, politics, and wishful thinking, *Journal of European Integration*", Vol. 34, No. 3, April 2012.
- De Francesco F., Radaelli C. & Troeger V. E., "Implementing regulatory innovations in Europe: the case of impact assessment", *Journal of European Public Policy*, Vol. 19, No. 4, 2012.
- Dorn N., "Render Unto Caesar: EU Financial Market Regulation Meets Political", *European Integration*, Vol. 34, No. 3, April 2012. Abstract: This paper posits three phases in EU financial market regulation. First, for the 1990s, established scholarship suggests leadership by public actors in the context of development of the single market and relations with the USA. We adopt this analysis, characterising it as 'public-private' regulation. Second, in the new millennium regulation shifted towards 'private-public', with regulators paying more attention to the demands of large financial firms. This tendency is explored through a critical study of 'technical' decision-making by EU regulators, focusing upon the Committee of European Securities Regulators and rating credit agencies. Third, as from 2010 EU policy-makers react to the spillover of the financial crisis from markets to member states, some limits to private-public governance have been underlined. The paper concludes with a discussion of positions taken by the European Parliament, moderating claims made for 'technical' rule-making and opening up the possibility of wider intellectual and policy debate.
- Dosemeci M., "Turkish Opposition to the Common Market: An Archaeology of Nationalist Thought, 1967-1980", *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 1, 2012. Abstract: This article examines the history of Turkish opposition to the then European Economic Community (EEC) between 1967 and 1980. It traces how and why an overwhelming majority of the Turkish elite during these years was opposed to integration with Europe and why this opposition was experienced and performed through a national imagination. It argues that anti-EEC sentiment was informed by, and in turn formulated, a reassertion of nationalist thought that cut across Turkey's extant political and ideological spectrum.
- Germano L., "FIAT Goes it Alone: the Italian Car Industry, the Government and the Crisis of the 2000s", *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 1, 2012
- Grigoriadis I. N. & Kamaras A., "Reform paradoxes: academic freedom and governance in Greek and Turkish higher education", *Southeast European and Black Sea Studies*, Volume 12, Issue 1, 2012
- Gropas R. & Triandafyllidou A., "Migrants and Political Life in Greece: Between Political Patronage and the Search for Inclusion", *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 1, 2012. Abstract: This article explores the challenges that have arisen in the fields of political participation and naturalisation policies from the past two decades of immigration to Greece. It discusses the ways in which mainstream political parties have responded to changing societal conditions and ensuing political challenges. For electoral purposes they have reached out to the (naturalised) co-ethnic communities,

while in recent years the normative debate has been moving towards the need to accommodate the political entitlements of third-country nationals legally residing in Greece.

- Heraclides A., "What will become of us without barbarians? The enduring Greek-Turkish rivalry as an identity-based conflict", *Southeast European and Black Sea Studies*, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: The paper begins by presenting 10 reasons for the enduring Greek-Turkish rivalry and indicates that all of them can be overcome (and at times have been overcome). Yet they retain their salience, with no resolution of the outstanding Greek-Turkish differences in sight in spite of extensive bilateral talks. The thrust of the paper is that the non-resolution of the Greek-Turkish conflict is less due to the incompatibility of tangible interests and above all the result of their chosen national identities cum historical narratives: their collective identities which are built on slighting and demonizing the 'Other' and concomitant national historical narratives, both of which are presented in detail. The article concludes with 'what is to be done' by, inter alia, using Alexander Wendt's approach of critical thinking and attitude change.
- Hinnefors J., Spehar A. & Bucken-Knapp G., "The missing factor: why social democracy can lead to restrictive immigration policy", *Journal of European Public Policy*, Volume 19, Issue 4, 2012. Abstract: It is puzzling that social democratic parties are rarely the main focus of attention in the migration policy making literature, despite their crucial role in most European party systems and their frequent tenure in government. In this article, we seek to address this shortcoming by examining key immigration policies advocated by the Swedish Social Democratic Party (SAP) over the past 40 years. This article shows that the SAP believes there are distinct limits to the ability of 'the people's home' to make room for immigrants. Given social democracy's clear adherence to notions of solidarity, inclusiveness and internationalism, the empirical findings of this article are counter-intuitive. Specifically, the Swedish Social Democrats have, since the late 1960s, continuously backed, and indeed initiated, strict immigration policies. Party ideology has been the missing factor in understanding these concrete immigration policies.
- Hoareau C., "Deliberative governance in the European Higher Education Area. The Bologna Process as a case of alternative governance architecture in Europe", *Journal of European Public Policy*, Vol. 19, No. 4, 2012.
- Hurka St. & Kaeding M., "Report allocation in the European Parliament after eastern enlargement", *Journal of European Public Policy*, Vol. 19, No. 4, 2012.
- Kalaycıoğlu E., "Kulturkampf in Turkey: The Constitutional Referendum of 12 September 2010", *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 1, 2012
- Kosiara-Pedersen K., "The 2011 Danish Parliamentary Election: A Very New Government", *West European Politics*, 35:2, 2012.
- MacRae H., "Double-Speak: The European Union and Gender Parity, *West European Politics*", *West European Politics*, Volume 35, Issue 2, 2012
- Meier P., "From Laggard to Leader: Explaining the Belgian Gender Quotas and Parity Clause", *West European Politics*, 35:2, 2012.
- Murray R., "Parity in France: A 'Dual Track' Solution to Women's Under-Representation", *West European Politics*, 35:2, 2012.
- Palici di Suni E., "Gender Parity and Quotas in Italy: A Convoluted Reform Process", *West European Politics*, 35:2, 2012.

- Piedrafita S., **“Instrumental Action and Norm Compliance in EU Enlargement Negotiations”**, Vol. 34, No. 3, April 2012. Abstract: To which extent and through which mechanisms might EU institutions shape the policies of member governments in interstate negotiations? This article examines the process through which legitimate actions and responsibilities for member governments were defined during the negotiations of Eastern enlargement and its impact on the policies of reluctant member states. Spanish governments from 1989 to 2004 dropped the initial intention to control the timing and gradually increased support for the process as the result of not only side-payments and trade-offs, but also the development of norms and rules defining appropriate action in the successive steps of the process and the existence of social mechanisms that elicited pro-norm behaviour.
- Praud J., **“Introduction: Gender Parity and Quotas in European Politics”**, West European Politics, Volume 35, Issue 2, 2012 Abstract: Since the 1995 Beijing Declaration and Platform for Action, which clearly endorsed measures to ensure the equal participation of women in decision-making, many nations across the globe have adopted and implemented laws requiring political parties to nominate gender-balanced slates of candidates. This symposium brings together new research on the fairly recent gender quota and parity reforms in Portugal, France, Belgium, Italy, and Spain and the efforts of the European Union to promote them. In keeping with the single-case, comparative, and international gender quota literature, the articles stress the role of domestic and international actors/factors (political parties and elites, women's groups active inside and/or outside political parties, and international and European organizations) in the adoption of reforms as well as the reforms' specific provisions (placement rules and sanctions for non-compliance) and how well they fit in with the electoral system when assessing their impact. At the same time, the articles also offer intriguing insights related to the labelling of reforms as either 'parity' or 'quota' or both in different contexts, the involvement of different political parties in their adoption, and, finally, their qualitative upshots and, more specifically, their impact on citizens and elites' attitudes towards women in politics and measures to enhance it.
- Reslow N., **“Deciding on EU External Migration Policy: The Member States and the Mobility Partnerships”**, European Integration, Vol. 34, No. 3, April 2012. Abstract: Although EU migration policy has become increasingly supranationalised, the member states still find ways to limit the involvement of the supranational institutions. Legal migration in particular is still seen by member states as their 'domain reserve'. However, member states will still sometimes choose cooperation at the EU level. How can this choice be explained? The article argues that member states cooperate at the EU level where this can help them to achieve their nationally formulated preferences. In the decision-making process on the Mobility Partnerships, member states demonstrated their determination to remain in control, resulting in a limited role for the Commission and no role at all for the Parliament and Court of Justice. Some member states identified a fit between the Mobility Partnerships and their national migration policies, and therefore chose to participate. Other member states were very opposed to the Mobility Partnerships, because they contradict national migration policy.
- Sack D., **“Europeanization Through Law, Compliance, and Party Differences -The ECJ's 'Rüffert' Judgment (C-346/06) and Amendments to Public Procurement Laws in German Federal States”**, European Integration, Vol. 34, No. 3, April 2012.

- Steiner N.D. & Martin C. W., **“Economic Integration, Party Polarisation and Electoral Turnout”**, West European Politics, Volume 35, Issue 2, 2012. Abstract: Recent research provides evidence that economic integration has a negative effect on electoral turnout. Taking up these recent findings, this article explores the causal chain in more detail. Specifically, it argues that one way by which economic integration affects the calculus of voting is through the positioning of political parties. The expectation is that the polarisation between parties on an economic left-right scale is lower the more integrated an economy is. Consequently, electoral turnout should be lower with less polarisation in the party system. The article employs aggregate-level data from legislative elections in 24 developed democracies. Using data from the Comparative Manifestos Project, evidence is found not only that economic integration has a negative effect on party polarisation as measured on an economic left-right dimension, but also that this in turn exerts a negative effect on electoral turnout.
- Tanasoiu C., **“Europeanization post-accession: rule adoption and national political elites in Romania and Bulgaria”**, Southeast European and Black Sea Studies, Volume 12, Issue 1, 2012
- Tapio Raunio, **“Semi-presidentialism and European integration: lessons from Finland for constitutional design”**, Journal of European Public Policy, Vol. 19, No. 4, 2012. Abstract: The relationship between semi-presidentialism and the co-ordination or leadership of national EU policy has become increasingly relevant. After all, currently 11 of the 27 European Union (EU) member states have semi-presidential systems of government. This article contributes to the literature through a comparative analysis of the 'fit' between semi-presidentialism and the co-ordination of national EU policy, with empirical evidence from Finland used to illustrate the challenges involved in combining semi-presidentialism with EU membership. The main argument is that semi-presidential regimes where both the government and the president have powers in foreign and/or European policy are prone to tensions, particularly when considering that domestic foreign policies are increasingly co-ordinated at the EU level and that foreign and EU policies are difficult to separate from one another.
- Theophylactou D. A., **“Geopolitics, Turkey's EU accession course and Cyprus: power balances and 'Soft Power' calculations”**, Southeast European and Black Sea Studies, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: Turkey seems to have injected sufficient 'soft power' calculations in its foreign policy, presumably aiming at attraction and persuasion rather than coercion. Yet military power combined with a sustained economic growth are arguably the main drivers of its newly assertive foreign policy. This analysis explores Turkey's regional ambitions, including its potential leverage on conflict resolution, notably in Cyprus, that may conceivably assume significant geopolitical implications on power balances in the region. It is posited that to be successful, Ankara's new posture necessitates a priori the resolution of several bilateral disputes, ranging from Armenia to the Aegean and troop withdrawal from Cyprus. These steps could be taken irrespective of Ankara's European Union accession process, assuming that the new policy is designed to project a credible image of a rising regional power.
- Thomson R., Arregui J., Leuffen D., Costello R., Cross J., Hertz R. & Jensen T., **“A new dataset on decision-making in the European Union before and after the 2004 and 2007 enlargements (DEUII)”**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 4, 2012. Abstract: We present a new dataset on decision-making in the European Union

(DEUII) that revises and expands a previous dataset. Researchers are using this new dataset to address a range of research questions regarding the inputs, processes and outputs of the EU's legislative system. The dataset contains information on 331 controversial issues raised by 125 legislative proposals that were introduced between 1996 and 2008. For each of these controversial issues, the dataset identifies the policy alternative favoured most by each of the main political actors: the European Commission; the European Parliament; and each of the member states' representatives in the Council of Ministers. This information was assembled during 349 semi-structured interviews with key informants. This article describes the dataset and identifies its relevance to several research agendas in EU studies.

- Tziampiris A., “**The Macedonian name dispute and European Union accession**”, Southeast European and Black Sea Studies, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: This essay assesses Greece role in determining the Former Yugoslav Republic of Macedonia's (FYROM's) European Union (EU) accession process. Based on documentary evidence, extensive interviews with decision-makers and leaked diplomatic cables, it emerges that Skopje's path towards Brussels has consistently passed through Athens, linked to disputes concerning the republic's name and good neighbourly relations. When improvements in bilateral relations have been evinced (1995–2004, 2004–2006), FYROM signed a stabilization and association agreement and became an EU candidate state. During periods of diplomatic confrontation (1991–1994, 2006–2011), the new republic was non-recognized by Athens, did not accede to North Atlantic Treaty Organization and failed to get a date to begin accession negotiations. It is concluded that only if Greece's relative gain concerns are adequately assuaged will FYROM's Euro-Atlantic path be completed.
- Van der Vleuten A. & Alons G., “**La Grande Nation and Agriculture: The Power of French Farmers Demystified**”, West European Politics, Volume 35, Issue 2, 2012.
- Verge T., “**Institutionalising Gender Equality in Spain: From Party Quotas to Electoral Gender Quotas**”, West European Politics, 35:2, 2012.
- Wuthrich F. M., Ardağ M. M. & Uğur D., “**Politics, cultural heterogeneity and support for European Union membership in Turkey**”, Southeast European and Black Sea Studies, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: This study analyses factors related to attitudes toward European Union (EU) accession, taking into account political affiliation, religious and ethnic identity, fear of foreign threat, utilitarian considerations, along with a number of other variables through a survey conducted among Turkish citizens in general and also among various Alevi communities. The results show that Alevi identity, in contrast to Kurdish background, was strongly indicative of positive attitudes toward the EU. Furthermore, in conjunction with existing literature on EU integration, political party affiliation, utilitarian concerns and fear of foreigners were associated with attitudes toward membership among all groups, while religiosity was not a significant determinant of attitudes toward the EU.
- Yalcin Mousseau D., “**Is Turkey democratizing with EU reforms?: an assessment of human rights, corruption and socio-economic conditions**”, Southeast European and Black Sea Studies, Volume 12, Issue 1, 2012. Abstract: This study draws attention to corruption, human rights violations and economic instability as impeding factors of democratization in Turkey until the late 1990s. It is investigated if these conditions have been changing with reforms during Turkey's candidacy to the European Union since

1999. The analysis indicates that the level of politicians' accountability is still low and corruption still continues to be a significant problem. Regarding human rights, whereas physical integrity rights such as protection from torture and political imprisonment have been slightly progressing, political, civil and social rights, such as freedom of expression and association, seem unchanged from the pre-candidacy period. However, economic reforms appear to be effective as income levels have been improving.

TEKMHPIΩΣH

- Behrens A., Lahn Gl., Dreblow E., Núñez Ferrer J., Carraro M., Veit S., “Escaping the Vicious Cycle of Poverty: Towards Universal Access to Energy”, *CEPS Working Document*, 9/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Bonneux L., Van der Gaag N. and Bijwaard G., “Demographic Epidemiologic Projections of Long-Term Care Needs in Selected European Countries: Germany, Spain, the Netherlands and Poland”, *ENEPRI Research Report*, 30/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Carmassi J. and Micossi St., “Time to Set Banking Regulation Right”, *CEPS Paperback*, 15/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Carrera S., “An Assessment of the Commission's 2011 Schengen Governance Package: Preventing abuse by EU member states of freedom of movement?”, *CEPS Paper in Liberty and Security in Europe*, 26/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Coutinho L., “Determinants of Growth and Inflation in Southern Mediterranean Countries”, *MEDPRO Technical Paper*, 16/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Dandi R., Casanova G., Lillini R., Volpe M., De Belvis A.D., Avolio M., Pelone F., “Long-Term Care Quality Assurance Policies in the European Union”, *ENEPRI Research Report*, 8/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- De Grauwe P., “How not to be a lender of last resort”, *CEPS Commentary*, 23/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Emerson M., “A European view of Putin's foreign and security policy”, *CEPS Commentary*, 2/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Fujiwara N. and Georgiev A., “The EU Emissions Trading Scheme as a Driver for Future Carbon Markets”, *CEPS Task Force Report*, 8/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Fujiwara N., Alessi M. and Georgiev A., “Carbon Market Opportunities in Southern Mediterranean Countries”, *MEDPRO Technical Paper*, 16/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Giovannini A. and Gros D., “How high the firewall? Potential peripheral financing needs”, *CEPS Commentary*, 30/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., “Greece's Soft Budgets in Hard Times”, *CEPS Commentary*, 7/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., “The Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union (aka Fiscal Compact)”, *CEPS Commentary*, 8/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., Thomas Mayer, “Liquidity in times of crisis: Even the ESM needs it”, *CEPS Policy Brief*, 28/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Koppel A. and Paat-Ahi G., “Quality Assurance Policies and Indicators for Long-Term Care in Estonia”, *ENEPRI Research Report*, 20/03/2012, <http://www.ceps.be>.

- Makarychev A., “Farewell to the liberal technocrat? Reassessing Medvedev’s foreign policy legacy”, *CEPS Commentary*, 2/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Micossi St., “Stepping up Growth Policies”, *CEPS Policy Brief*, 1/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Mouley S., “Challenges arising from Capital Account Liberalisation in the Countries of the South Mediterranean Region”, *MEDPRO Technical Papers*, 29/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Pyykko E., “Credit reporting: Towards better access to credit and protection for consumers”, *ECRI Commentary*, 13/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Teusch J., “Renewables and the EU Internal Electricity Market: The case for an arranged marriage”, *CEPS Policy Brief*, 15/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Togan S., “The EU-Turkey Customs Union: A Model for Future Euro-Med Integration”, *MEDPRO Technical Paper*, 14/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- “The perils of complacency – the results of an unspectacular summit”, *Post-Summit Analysis*, 5/03/2012, <http://www.epc.eu>
- Ahtonen A., “Healthy and active ageing: turning the 'silver' economy into gold”, *Policy Brief*, 12/03/2012, <http://www.epc.eu>.
- Avery G., “The European Economic Area revisited”, *Policy Brief*, 19/03/2012, <http://www.epc.eu>.
- Bassney K., “E Pluribus Unum: American Federalism as related to the Unification of the EU”, *Working Paper 27*, March 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Bertoncini Y. and Andoura S., “The EU, its Neighbours and its Borders”, *Tribune*, 28/03/2012, <http://www.notre-europe.eu>.
- Burke E., “A new political bargain in Afghanistan”, *CER Bulletin*, 26/03/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Dokos Th., “Who Lost Greece? The Geopolitical Consequences of the Greek Crisis”, *Policy Paper 18*, February 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Ghoneim A.F., Péridy N., Gonzalez J.L. and Mendez Parra M., “Shallow vs. Deep Integration in the Southern Mediterranean: Scenarios for the region up to 2030”, *MEDPRO Technical Paper*, 30/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Grant Ch., “How to keep Britain in the EU”, *CER Bulletin*, 26/03/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Heisbourg F., Ischinger W., Robertson, G. and Schake K., “All alone? What US retrenchment means for Europe and NATO”, *CER Report*, 1/03/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Karabairis A., “Serbia’s EU candidate status: domestic reactions”, *ELIAMEP Briefing Note 12*, March 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Mahé L.-P., “Do the proposals for the CAP after 2013 herald a ‘major’ reform?”, *Policy Paper 53*, March 2012, <http://www.notre-europe.eu>.
- O’Donnell Cl.M., “Poland’s U-turn on European defence: A missed opportunity?”, *CER Policy Brief*, 9/03/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Plakane B., “Quality Assurance Policies and Indicators for Long-Term Care in the European Union, Country Report: Latvia”, *ENEPRI Research Report*, 20/03/2012, <http://www.ceps.be>.
- Signorelli S., “L’Union européenne à l’écoute des citoyens: les outils d’analyse des opinions publiques », *Les Brefs No. 34*, March 2012, <http://www.notre-europe.eu>.

- Springford J., “Tackling the scourge of youth unemployment”, *CER*, 28/03/2012, <http://centreforeuropeanreform.blogspot.co.uk>.
- Stratulat C. and Gjergji Vurmo G., “Opportunity knocks: can the EU help Albania to help itself?”, *Policy Brief*, 22/03/2012, <http://www.epc.eu>.
- Świeboda P. and Stokes B., “The Case for Renewing Transatlantic Capitalism”, *EPC*, 22/03/2012, <http://www.epc.eu>.
- Tilford S., “Eurozone policy-makers place a big bet”, *CER*, 13/03/2012, <http://centreforeuropeanreform.blogspot.co.uk>.
- Tilford S., “Stable public finances require stronger business investment”, *CER Bulletin*, 26/03/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Valasek E., “Oh no, Orban clone? The EU ponders Slovak elections”, *CER*, 23/03/2012, <http://centreforeuropeanreform.blogspot.co.uk>.
- Vitorino A., “La méthode communautaire : évolutions historiques et défis politiques», *Tribune*, 13/03/2012, <http://www.notre-europe.eu>.
- Αρμακόλας Ι. και Φετά Μ., «Αλβανική Πολιτική: Το ίδιο έργο από την αρχή», *ELIAMEP Briefing Note 13*, Μάρτιος 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Κατσίκας Δ.Χ., «Ανταγωνισμός, σταθερότητα & ρύθμιση στον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα», *Κείμενο Πολιτικής Νο. 19*, Φεβρουάριος 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Κουτσιαράς Ν., «Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική (επιστήμη)», *Poleconomix*, 15/03/2012, <http://www.poleconomix.gr>.
- Οικονόμου Κ.Χ., «Οικονομική Άμιλλα: Η Διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Παραδείγματος», *Κείμενο Εργασίας 26*, Μάρτιος 2012, <http://www.eliamep.gr>.
- Σωτηρόπουλος Δ., «Τί περιμένεις από την πολιτική επιστήμη;», *Poleconomix*, 14/03/2012, <http://www.poleconomix.gr>.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 25/4/2012: Το ΠΜΣ Πολιτική Επιστήμη & Κοινωνιολογία, στο πλαίσιο του Κύκλου Εισηγήσεων για την Κρίση, διοργανώνει διάλεξη του καθηγητή Νίκου Φωκά (Πανεπιστήμιο Eotvos Lorand Βουδαπέστης) με τίτλο «**Κρίση και κοινωνικές καινοτομίες. Μια συγκριτική ανάλυση Ελλάδος-Ουγγαρίας**», Αιόλου 42-44.
- 17-19/4/2012: Η Γαλλική Σχολή της Αθήνας και η Βρετανική Σχολή στην Αθήνα διοργανώνουν κοινό συνέδριο με θέμα “**The Balkans: From Academic Field to International Politics**”.
- 5/4/2012: Το ΠΜΣ «Σπουδές Νοτιοανατολικής Ευρώπης» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ διοργάνωσε διάλεξη του Χρήστου Παπάζογλου (Αναπληρωτή Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο & Σύμβουλος της Τράπεζας της Ελλάδος) με θέμα “**The euro area sovereign debt crisis and the economies of SEE**”, Αιόλου 42-44.
- 3/4/2012: Το ΕΛΙΑΜΕΠ, το IOBE, η Kantor, η Κίνηση Πολιτών και η Διεθνής Διαφάνεια διοργάνωσαν συζήτηση με θέμα «**Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις, Ρήξεις**,

- Τομέας». Ομιλητές:** Τάσος Γιαννίτσας (Υπουργός Εσωτερικών), Παναγιώτης Καρκατσούλης (Στέλεχος του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και καθηγητής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης), Καλλιόπη Σπανού (Συνήγορος του Πολίτη και καθηγήτρια Δημόσιας Διοίκησης), Jenny Bloomfield (Πρέσβης της Αυστραλίας στην Ελλάδα) και Ζωρζέτα Λάλη (επικεφαλής του γραφείου της Αθήνας της Ομάδας Δράσης της Ε.Ε.). Συντονιστής της συζήτησης ήταν ο Χαράλαμπος Ντόλκας, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Kantor.
- 3/4/2012: Διάλεξη του καθηγητή του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Διονυσίου Αναπολιτάνου με θέμα: «**Οι ιδεολογικές συνιστώσες της ελληνικής κρίσης**» που οργάνωσε το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ.
 - 29/3/2012: Το Robert Schuman Center for Advanced Studies του European University Institute και το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) συνδιοργάνωσαν ημερίδα παρουσίασης των αποτελεσμάτων του ερευνητικού προγράμματος MEDIVA με θέμα «**Αξιολογώντας το ρόλο των ελληνικών ΜΜΕ στο να αποτυπώσουν την πολυπολιτισμικότητα της ελληνικής κοινωνίας και να προωθήσουν την ένταξη των μεταναστών**», Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών.
 - 27-28 /3/2012: Το Ίδρυμα Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής διοργάνωσε συνέδριο με θέμα «**Οι ιδρυτές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης**». Ομιλητές: Π. Μολυβιάτης, (Πρόεδρος Δ.Σ., Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής»), Κ. Μπότσιου (Αν. Καθηγήτρια, Τμ. Πολιτικής Επιστήμης & Διεθνών Σχέσεων, Παν/μο Πελοποννήσου), G. Bossuat (Εδρα Jean Monnet ad personam, histoire de l'unité européenne, M. R. De Gasperi (Αν. Αντιπρόεδρος, "Ίδρυμα Alcide De Gasperi", Κ. Σβολόπουλος (Τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών- Γενικός Διευθυντής, Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής»), J. Rigaud (Αντιπρόεδρος, "Ίδρυμα Robert Schuman"), Μ.-L.Recker (Καθηγήτρια Σύγχρονης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο "Frankfurt am Main", Μ. Dumoulin (Κέντρο Ιστορίας της Σύγχρονης Ευρώπης, Καθολικό Πανεπιστήμιο της Louvain), Λ. Τσούκαλης (Καθηγητής Ευρωπαϊκής Οργάνωσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόεδρος ΕΛΙΑΜΕΠ). Συντονιστές: Α. Καραμανλής (Αντιπρόεδρος Δ.Σ., Ίδρυμα «Κων/νος Γ. Καραμανλής») & Δ. Καιρίδης (Αν. Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο).
 - 8/3/2012: Σεμινάριο μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκάλων με θέμα: «**Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η υφιστάμενη κρίση**» που οργανώνει ο Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
 - 1/3/2012: Εκδήλωση με θέμα «**Κοινωνία και Δημοκρατία την περίοδο της Κρίσης**» που οργάνωσε ο Τομέας Κοινωνικής Θεωρίας και Κοινωνιολογίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Διαμαντικός, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντικός, Κωσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου: Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κοτσιαράς, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μιχαλάκη Σ. & Φιλίνης Κ., «Τι συμβαίνει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας. Ευελιξία με ασφάλεια και οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας», Παπαζήσης, Αθήνα, 2009.
- Μπότσιου, Κων/να, Μεταξύ ΝΑΤΟ και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, Εποπτεία τραπεζικού συστήματος: Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου: Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχου, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τσιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)07.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)07.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs(Warsaw)στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf.
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105
- Koutsiaras, Nikos - Andreou, George, Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104

- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 02
 - **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 06.pdf
 - **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
 - **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 01.
 - **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 03
- Β. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ**
- **Δούκας, Γιάννης**, "Η παγκόσμια διατροφική κρίση και η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης", WP. B01/08:
 - **Διαμαντικός, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης**, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
 - **Διαμαντικός, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
 - **Μανούζας, Ζήσης**, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
 - **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
 - **Μπουρικός, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Εισηγήσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
 - **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσείων. Περιπτώσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
 - **Σκάλκος, Δημήτρης**, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
 - **Σοφού, Στεργούλα**, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
 - **Τριαντιδής, Αρης**, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B504
 - **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
 - **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
 - **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
 - **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
 - **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B106
 - **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B206
 - **Triantafyllou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
 - **Trantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
 - **Trinquelle Isabelle**, "La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire" στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
 - **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Kotsiaros, Athanasios**, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος** (επ.), «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>